

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 0 3 T 5 0 1 1 2

ZIMSKI IZPITNI ROK

GASTRONOMIJA IN TURISTIČNE STORITVE

Izpitna pola 2

Sreda, 3. februar 2021 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

*Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, ravnilo ter
numerično žepno računalno brez grafičnega zaslona in možnosti simbolnega računanja.
Kandidat dobi konceptni list. Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začinjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje 8 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko naredite na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani (1–12), od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 2 strani (13–14).

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. V hostlu je zaposlenih 6 delavcev. V preteklem mesecu so prodali 1500 nočitev z zajtrkom po prodajni ceni 25 EUR na noč. Odhodki hostla v preteklem mesecu so znašali 32.000 EUR.

1.1. Izračunajte kazalec ekonomičnosti poslovanja hostla v preteklem mesecu in na osnovi izračunanega kazalca ekonomičnosti pojasnite, ali je hostel v preteklem mesecu posloval ekonomično.

Izračunajte na dve decimalni mesti natančno in rezultat zaokrožite.

Izračun:

Rezultat: _____

Pojasnilo rezultata: _____

(2 točki)

1.2. Izračunajte kazalec produktivnosti dela v hostlu.

Izračun:

Rezultat: _____

Navedite vsaj en ukrep, s katerim bi lahko povečali produktivnost dela v hostlu.

(2 točki)

1.3. Hostel je imel zadnji dan v mesecu na TRR 15.000 EUR prostih denarnih sredstev. Na ta dan so morali poravnati 15.800 EUR zapadlih obveznosti.

Izračunajte kazalec likvidnosti hostla zadnji dan v mesecu in na osnovi izračunanega kazalca likvidnosti pojasnite, ali je bil hostel zadnji dan v mesecu likviden.

Izračunajte na dve decimalni mesti natančno in rezultat zaokrožite.

Izračun:

Rezultat: _____

Pojasnilo rezultata: _____

(2 točki)

2. Za gostinski obrat so v preglednici navedeni planirani podatki o prihodkih, stroških in poslovnem izidu pri načrtovanem prometu nočitev v določenem poslovnem obdobju.

	NAČRTOVAN PROMET NOČITEV V EUR	10 % MANJŠI PROMET NOČITEV V EUR
PRIHODKI	900.000	810.000
Celotni stalni stroški FC	200.000	
Celotni sorazmerno spremenljivi stroški VC	300.000	
Celotni stroški TC	500.000	
Poslovni izid (bruto dobiček)	400.000	

- 2.1. Izračunajte manjkajoče podatke pri 10 % manjšem prometu in jih vpišite v zgornjo preglednico.

(2 točki)

- 2.2. Iz podatkov v preglednici izračunajte, za koliko odstotkov se bo spremenil poslovni izid (bruto dobiček) pri 10 % manjšem prometu, in pojasnite vzrok za takšno spremembo poslovnega izida (bruto dobička).

Izračun:

Rezultat: _____

Pojasnilo vzroka za takšno spremembo poslovnega izida (bruto dobiček):

(3 točke)

- 2.3. Navedite dve vrsti stalnih stroškov v gostinskem obratu.

(1 točka)

3. Krompir je pogosta sestavina slovenskih narodnih jedi.

3.1. Kako poimenujejo jed v dolini reke Soče, če neolupljen kuhan krompir postrežejo s svežo skuto?

(1 točka)

3.2. Izračunajte energijsko vrednost zajtrka za eno osebo s pomočjo recepta in podatkov iz preglednice.

Sestavine za 4 osebe:

1 kg krompirja

50 dag skute

sol

Priprava:

Srednje velik krompir operemo, razpolovimo in skuhamo neolupljenega v slani vodi.

Kuhanega odcedimo in ga postrežemo s svežo skuto.

(Vir: Bogataj, J.: Okusiti Slovenijo, str. 319, Ljubljana, DZS, 2012.)

Živilo	Energijska vrednost v kJ/100 g	Energijska vrednost v kJ
krompir	303,2	
skuta (40 % m. m. v suhi snovi)	672,0	
SKUPAJ		

(Vir: <http://opkp.si/>. Pridobljeno: 29. 2. 2020.)

Energijska vrednost za eno osebo je _____.

(1 točka)

3.3. Katera energijska hranilna snov prevladuje v krompirju in katera v pusti skuti?

Krompir: _____

Pusta skuta: _____

(1 točka)

4. Pravilnik o splošnem označevanju predpakiranih živil predvideva obvezno označevanje alergenihih substanc na deklaraciji živil.

Sestavine, ki lahko povzročajo alergije, so: žita, ki vsebujejo gluten, raki in proizvodi iz njih, jajca in proizvodi iz njih, ribe in proizvodi iz njih, arašidi (kikiriki) in proizvodi iz njih, zrnje soje in proizvodi iz njega, mleko in mlečni izdelki, oreški, tj. mandlji, lešniki, orehi, indijski oreščki, ameriški orehi, brazilski oreščki, pistacija, makadamija in orehi Queensland ter proizvodi iz njih, listna zelena in proizvodi iz nje, gorčično seme in proizvodi iz njega, sezamovo seme in proizvodi iz njega, žveplov dioksid in sulfiti v koncentraciji več kot 10 mg/kg ali 10 mg/l, izraženi kot SO₂, volčji bob in proizvodi iz njega ter mehkužci in proizvodi iz njih.

(Vir: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/117543>. Pridobljeno: 28. 2. 2020.)

- 4.1. Med naštetimi jedmi obkrožite tisto, ki nima pravilno izpisanih alergenov.

ljubljske skutne palačinke (gluten, mleko, jajca)

dödöle brez zabele (gluten)

prosta povitica (gluten, jajca, mleko)

bakala na belo (ribe)

(1 točka)

- 4.2. Med naštetimi jedmi izpišite jed, ki je ne smemo vključevati v jedilnik oseb, ki so alergične na oreščke.

bosman, kvočevi nudlni, idrijski žlikrofi, kobariški štruklji, dražgoški kruhek

(1 točka)

- 4.3. Katerih živil se morajo izogibati osebe z laktozno intoleranco?

(1 točka)

5. S celodnevni jedilnikom otrok zaužije 272 g ogljikovih hidratov, 73 g beljakovin in 68 g maščob.

5.1. Izračunajte celodnevni energijski vnos.

(1 točka)

5.2. S pomočjo podatkov v spodnji preglednici ugotovite, ali energijska vrednost jedilnika iz naloge 5.1. ustreza zmerno aktivnemu dečku, staremu 11 let. Odgovor pojasnite.

Preglednica: Priporočen dnevni energijski vnos v kJ/dan pri osebah z normalno telesno maso in višino ter starosti prilagojeno zmerno, nizko in visoko ravnijo telesne dejavnosti

Starost (leta)	Priporočen dnevni energijski vnos (kJ/dan)					
	Nizka raven telesne dejavnosti		Zmerna raven telesne dejavnosti		Visoka raven telesne dejavnosti	
	m	ž	m	ž	m	ž
1–3	5021	4602	5439	5021	/	/
4–6	5858	5439	6694	6276	7531	7113
7–9	7113	6276	7950	7531	8786	8368
10–12	7950	7113	9205	8368	10042	9205
13–14	9623	7950	10878	9205	12134	10460

(Prirejeno po: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/referencne_vrednosti_2020_3_2.pdf. Pridobljeno: 9. 9. 2020.)

(1 točka)

5.3. Zajtrk otroka je sestavljen iz belega pšeničnega kruha, marelične marmelade, margarine in bele kave.

Kaj bi spremenili v sestavi zajtrka, da bi bila skladna s priporočili zdrave prehrane? Napišite dve priporočili.

(1 točka)

6. Pokrajina Kras ima številne naravne posebnosti, ki so privlačne tudi za tuje turiste.
- 6.1. Slike 1, 2 in 3 v barvni prilogi prikazujejo naravne in kulturne znamenitosti, ki so značilne za Kras. Med spodaj naštetimi znamenitostmi izberite tiste, ki jih prikazujejo slike, in jih pripišite na ustrezno črto.

Sežana, Štanjel, Škocjanske jame, Vilenica, Lipica, Lokev

Slika 1 prikazuje: _____

Slika 2 prikazuje: _____

Slika 3 prikazuje: _____

(1 točka)

- 6.2. Znamenitost, ki jo prikazuje slika 2 v barvni prilogi, je del zaščitenega območja. Poimenujte to zaščitenno območje.

(1 točka)

- 6.3. Poimenujte kraško reko, ki oblikuje jamski sistem na sliki 2 v barvni prilogi in jo opisuje spodnje besedilo.

»Voda izvira na zgornji Pivki in gre pri Škocjanu pod mestom v zemljo. Doživi pa veliko variacij in čudnih sprememb, zakaj precej na drugi strani ...«

(Vir: Rupel, M.: Valvasorjevo berilo, str. 81, Ljubljana, Mladinska knjiga, 1969.)

(1 točka)

7. Kolesarji bodo obiskali Belo krajino.

7.1. Kolesarili bodo skozi Metliko in največje mesto v Beli krajini, ki je na zemljevidu v barvni prilogi (slika 4) označeno s črko A. Poimenujte ga.

Kraj A: _____

(1 točka)

7.2. Pojasnite izvor imena pokrajine Bela krajina.

_____ (1 točka)

7.3. Poimenujte prireditev, ki je značilna za Belo krajino in je prikazana na sliki 5 v barvni prilogi.

_____ (1 točka)

7.4. Katera reka razmejuje Belo krajino od Hrvaške? Na zemljevidu v barvni prilogi (slika 4) je označena s puščico.

_____ (1 točka)

8. Gost se na recepciji ustno pritoži, ker v sobi ni mini bara in šopka rož, ki ga je naročil, da bi presenetil ženo ob prihodu v hotelsko sobo.

S številkami od 1 do 6 določite pravilno zaporedje aktivnosti reševanja pritožbe. Številka 1 pomeni prvo aktivnost.

	Gosta povabimo v hotelski bar in mu ponudimo skodelico kave ali soka na račun hiše.
	Zapisujemo si ključne navedbe gostove pritožbe.
	Gostu se zahvalimo za zaupanje in pripravljenost na sodelovanje ter mu ponovimo, kako bomo rešili težavo.
	Posvetimo se gostu in prisluhnemo njegovim besedam.
	Opravičimo se in zagotovimo, da bomo napake poskušali odpraviti v čim krajšem času.
	Gosta povprašamo po imenu in številki sobe.

(2 točki)

Prazna stran

Prazna stran

Barvna priloga (k Izpitni poli 2 – Gastronomija in turistične storitve)

Slika 1

(Vir: <https://www.sloveniaholidays.com/eng/info/about-slovenia/8750>. Pridobljeno: 8. 12. 2019.)

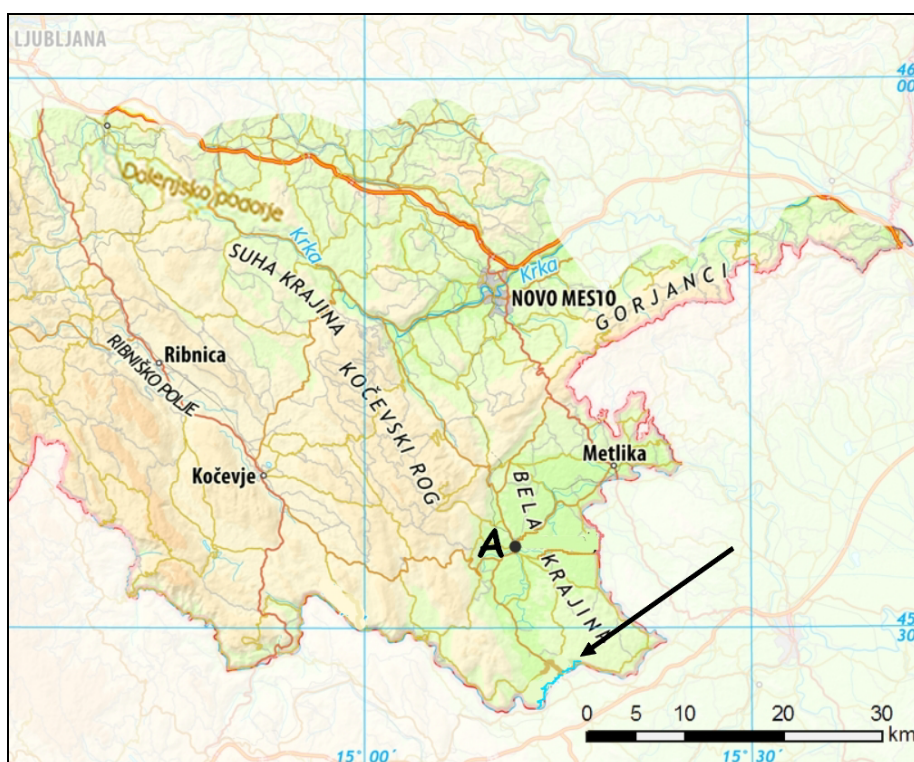
Slika 2

(Vir: <https://www.si/fr/nouvelles/visites-des>. Pridobljeno: 8. 12. 2019.)

Slika 3

(Vir: <https://www.eu.vasi/2014012711533144/>. Pridobljeno: 8. 12. 2019.)

Slika 4

(Prirejeno po: <https://eucbeniki.sio.si/geo9/2650/index1.html>. Pridobljeno: 1. 3. 2020.)

Slika 5

(Vir: <https://www.radio-odeon.com/site/assets/files/15320>. Pridobljeno: 8. 12. 2019.)